

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/15790 din 09.10.2023
La nr. 303 din 12.09.2023

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic.

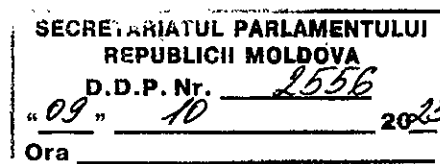
Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.10.09 11:09:13 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9095 din 09.10.2023

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin. (3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul și nota informativă au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Parlamentului, astfel fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, potrivit prevederilor statuate la art.8 lit.b) din Legea nr.239/2008.. Prin urmare, se consideră că rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „Conceptul proiectului de lege constă în racordarea prevederilor Legii 264/2005 la standardele noi ce au apărut în timp, dictate de procese, sisteme și metodologii în exercitarea profesiei de medic în realizarea actului medical. Prezentul proiect impune în legislația dreptului medical din Republica Moldova o serie de termeni, definiții și principii noi, care se utilizează de facto în sistemul de sănătate, dar nu sunt consfințite în prevederi normative, menite inclusiv să ridice notorietatea și prestigiul profesiei de medic.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, prin completarea actului legislativ cu norme ce stabilesc noțiuni noi, stabilirea principiilor generale de exercitare a profesiei de medic, suplimentarea activităților desfășurate de medic, precum și concretizarea unor aspecte ce țin de modul de desfășurare a profesiei.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul persoanelor care exercită profesia de medic și cetățenilor care vor beneficia de serviciile medicale prestate de instituțiile medicale, prin completarea Legii nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic cu noțiuni noi, detalierea atribuțiilor și ajustarea prevederilor la cerințele sociale actuale.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu și concis, însă în conținutul acestuia au fost identificate norme formulate ambiguu, precum și prezența tautologiilor juridice, contrar cerințelor prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Astfel, în conținutul proiectului, la art.1 pct.2, norma de modificare propune substituirea cuvintelor „*față de persoana care dorește să practice profesiunea de medic*” cu cuvintele „*față de medic care exercită profesiunea*”, astfel norma de la art.1 alin.(2) din Legea nr.264/2005 urmând să aibă următoarea formulare „*Prezenta lege stabilește cerințele față de medic care exercită profesiunea de medic [...]*”. Prin urmare, se constată că norma propusă reprezintă o greșeală de stil - tautologie, fiind repetat incorect cuvântul medic, și care potrivit exigențelor art.54 alin.(1) lit.g) din Legea nr. 100/2017, necesită a fi evitat din conținutul actelor normative, fiind statuat expres că „*Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli: [...] g) se evită tautologiile juridice;*”.

Astfel, se recomandă revizuirea art.1 pct.2) al doilea aliniat din proiect, prin substituire textului „*față de medic*” cu textul „*față de persoana*”.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea persoanelor care exercită profesiunea de medic, prin prezentarea în redacție nouă a principiilor generale ale exercitării profesiei de medic, completarea spectrului de activități desfășurate de aceștia și revizuirea prevederilor ce stabilesc raporturile stabilite în cadrul exercitării profesiei de medic.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Art.I pct.10 Articolul 13: [...] la alin.(4) lit. c) după cuvântul „cererea” se completează cu cuvintele „scrisă și motivată a”;	
Obiecții: <p>Potrivit art.13 alin.(4) lit. c) din Legea nr.264/2005, prezentarea informațiilor care constituie secret profesional, fără consimțământul pacientului sau al reprezentantului său legal, se admite la cererea organelor de urmărire penală, a procuraturii și instanței judecătorești în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau cercetării judecătorești.</p> <p>Norma de modificare presupune expedierea unei cereri scrise și motivate pentru prezentarea informațiilor solicitate de subiecții menționați, însă mențiunea cu privire la necesitatea motivării solicitării se consideră a fi excesivă, or în norma prevăzută la art.13 alin.(4) lit.c) se stabilește motivul solicitării „în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau cercetării judecătorești”.</p> <p>Totodată, mențiunea cu privire la necesitatea de motivare a cererii este generalistă, nefiind indicate careva criterii care ar determina dacă cererea se consideră sau nu motivată, întrucât în formula promovată, aceasta este susceptibilă de interpretare, lăsând la discreția medicului de a considera motivată sau nu solicitarea de a prezenta informația despre anumite persoane, decizie care ar putea fi abuzivă sau/și luată urmare influenței necorespunzătoare a persoanei vizate în demers sau terților care apără interesele acestei persoane. Astfel, se consideră că adoptarea acestor modificări ar putea periclita mersul urmăririi penale și asigurarea unei justiții penale echitabile.</p> <p>Totodată, notificăm existența art.15 din Codul de procedură penală nr.122/2003, unde se statuează dreptul persoanelor la inviolabilitatea vieții private și obligația organului de urmărire penală de a nu acumula fără necesitate informații despre viața privată și intimă a persoanei în cadrul efectuării acțiunilor procesuale. Astfel, considerăm că cadrul normativ asigură dreptul persoanei la inviolabilitatea vieții private și nu sunt necesare modificări suplimentare.</p>	
Recomandări: Prin urmare, se recomandă excluderea textului „și motivată”.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de:<ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - dare de mită - corupere pasivă - luare de mită - trafic de influență - abuz de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat de un grup de deputați în Parlament, în vederea modificării Legii nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, prin completarea actului legislativ cu norme ce stabilesc noțiuni noi, stabilirea principiilor generale de exercitare a profesiei de medic, suplimentarea activităților desfășurate de medic, precum și concretizarea unor aspecte ce țin de modul de desfășurare a profesiei.

În procesul de promovare a proiectului de decizie, rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect și nota informativă, corespunzător prevederilor art.8 lit.b) din Legea nr.239/2008.

Normele de tehnică legislativă nu au fost respectate în totalitate, fiind identificate prevederi ce ar contribui la formarea tautologiilor juridice în actul normativ supus modificării, fapt ce încalcă exigențele stabilite la art.54 alin.(1) lit.g) din Legea nr.100/2017. Respectiv, se recomandă consultarea compartimentului II.1. *Limbajul proiectului* din raport, pentru înlăturarea deficienței menționate.

În conținutul proiectului au fost identificate formulări ambigue în ce privește condiționarea furnizării informațiilor ce constituie secret profesional solicitate de organele de urmărire penală, a procuraturii și instanței judecătorești în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau cercetării judecătorești, prin stabilirea necesității de motivare suplimentară a cererii, deși potrivit normei stabilite la art.13 alin.(4) lit.c) din Legea nr.264/2005, se stabilește expres motivul solicitării, și anume efectuarea urmăririi penale și cercetării judecătorești. Totodată, formularea propusă, fără stabilirea criteriilor de constatare a suficienței motivării cererii poate pune în pericol mersul urmăririi penale și efectuarea temeinică a cercetării judecătorești, or în cazul apariției manifestărilor de corupție (dare de mită, influență necorespunzătoare etc.) medicul ar putea refuza nejustificat furnizarea informațiilor solicitate de organele de drept competente.

În consecință, în scopul prevenirii incidentelor de integritate și periclitării procesului de asigurare a justiției penale echitabile, se recomandă revizuirea prevederilor proiectului prin prisma obiecției și propunerilor de modificare enunțate în raport.

09.10.2023

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2023.10.09 09:47:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Daniela Carbuni, Inspector principal

